

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

**Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace
praktických dovedností při výuce předmětu odborný výcvik**

Bakalářská práce

Autor: **Chuchvalcová Erika**

Vedoucí práce: Ing. Emil Kříž, Ph. D.

2017

Zde bude vložen zadávací list

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

**Rozbor, prověřování, hodnocení a klasifikace praktických dovedností
při výuce předmětu odborný výcvik**

vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím
v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím
zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění
dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její
obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické
podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.
121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o
změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35
odst. 3

.....

V Praze dne 20. 2. 2017

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala panu Ing. Emilu Křížovi, Ph.D. za odborné konzultace a pro mne velmi přínosné rady a připomínky, které mi byl ochoten poskytovat po celou dobu zpracování bakalářské práce.

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma „Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace praktických dovedností při výuce předmětu odborný výcvik“, se zabývá analýzou praktických dovedností na Střední škole managementu a služeb, s. r. o., Praha 4, v oboru Kosmetické služby. Bakalářská práce je složena z části teoretické a praktické. Teoretická část je zpracována na základě analýzy odborné literatury. Je zde popsán systém školství, představen obor Kosmetické služby, uvedena možná uplatnění absolventů na trhu práce. Jsou zde vysvětleny pojmy používané v odborném výcviku, charakterizovány cíle vzdělávání, kompetence, formy výuky, metody a způsoby prověřování v odborném výcviku. Samostatná kapitola je věnována hodnocení a klasifikaci v praktickém vyučování. Praktická část je vypracována zejména na základě vlastního pozorování. Jsou posuzovány a aplikovány vhodné metody prověřování praktických dovedností, hodnocení a klasifikace v praktickém vyučování, a to při činnostech, kterými byly kosmetická masáž, líčení a byla provedena též komparace dovedností žákyň, které přišly z jiných škol. V metodách hodnocení jsou využity ukazatele i kritéria hodnocení používaná v odborném výcviku.

KLÍČOVÁ SLOVA

Učitel odborného výcviku, žák, prověřování, hodnocení, klasifikace, praktické dovednosti, líčení, kosmetická masáž

ABSTRAKT

Bachelors studies in "An analysis of the verification, evaluation and classification of practical skills in the subject of practical training", involves analyzing the practical skills in Secondary School Management and Services Ltd., Prague 4, in the field of Cosmetic services. Bachelors studies consists of both theoretical and practical parts. The theoretical section is based on the analysis of specialized literature. Herein is described the educational system, the field of Cosmetic services is introduced as well as possible applications within the labor market. Also, explanations of terminology used in professional training, descriptions of the goals of education, competence, forms of teaching, methods and techniques of analysis in professional training. A separate chapter is dedicated to assessment and classification in practical lessons. The practical section is mainly based on my own observations. Appropriate methods for examining practical skills, assessment and evaluation in practical lessons are evaluated and applied during the activities of cosmetic massage, applying make-up, also, a comparison of skills of students which transferred from other schools was carried out. The methods of evaluation make use of indicators and evaluation criteria used in professional training.

KEY WORDS

Techer of specialist skills, student, verification, evaluation, classification, practical skills, make up, cosmetic massage

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl a metodika práce	13
3	Teoretická část	14
3.1	Obor vzdělání 69–41-L/01 Kosmetické služby.....	14
3.2	Cíle vzdělávání.....	14
3.3	Kompetence absolventa	15
3.4	Uplatnění absolventa.....	16
3.5	Organizace vzdělávání	17
3.6	Charakteristika oboru Kosmetické služby	17
3.6.1	Uplatnění absolventů na trhu práce	18
3.7	Dovednosti	19
3.8	Organizační formy vyučování.....	20
3.9	Metody prověřování.....	21
3.10	Způsoby prověřování.....	22
3.11	Hodnocení praktického vyučování.....	23
3.11.1	Podstata a význam hodnocení.....	23
3.11.2	Prostředky hodnocení	24
3.11.3	Metody zkoušení v praktickém vyučování	25
3.11.4	Ukazatele hodnocení.....	27
3.12	Klasifikace v odborném výcviku.....	28
3.12.1	Kritéria klasifikace v praktickém vyučování	29
4	Praktická část práce	30
4.1	Analýza doporučených metod prověřování praktických dovedností u kosmetické masáže	30

4.1.1	Metoda pozorování kosmetické masáže	30
4.1.2	Metoda prověřování „žák v roli kontrolora“ u kosmetické masáže.....	31
4.1.3	Metoda prověřování „žák v roli instruktora“	33
4.1.4	Prověřování praktických dovedností na základě spokojenosti zákaznic	34
4.2	Hodnocení a klasifikace praktických dovedností u kosmetické masáže.....	36
4.2.1	Doporučená kritéria a hodnocení kosmetické masáže	36
4.2.2	Hodnocení žákyň dle doporučených kritérií u kosmetické masáže	37
4.2.3	Porovnání výsledné klasifikace u kosmetické masáže v jednotlivých ročních.....	38
4.3	Líčení v kosmetické praxi	39
4.3.1	Prověřování praktických dovedností při líčení	39
4.3.2	Doporučená kritéria při hodnocení na téma: líčení.....	40
4.3.3	Porovnání klasifikace u líčení v jednotlivých ročních.....	41
4.4	Jak správně klasifikovat odlišné individuality?	42
4.5	Porovnání výkonů praktických dovedností žákyň z různých škol se zaměřením na kosmetické služby	45
5	Zhodnocení výsledků.....	49
6	Závěr	51
7	Seznam použitých zdrojů.....	52
8	Přílohy	54
8.1	Příloha č. 1	55
8.2	Příloha č. 2	56
8.3	Příloha č. 3	57

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Doporučená kritéria a hodnocení kosmetické masáže.....	36
Tabulka 2: Doporučená kritéria klasifikace v odborném výcviku na téma líčení	40
Tabulka 3: Rozdělení učiva na většině škol.....	46
Tabulka 4: Rozdělení učiva na SŠ managementu a služeb s.r.o. Praha.....	47

Seznam grafů:

Graf 1: Hodnocení kosmetické masáže na základě pozorování	31
Graf 2: Hodnocení kosmetické masáže na základě metody „žák v roli kontrolora“ .	33
Graf 3: Hodnocení kosmetické masáže na základě metody „žák v roli instruktora“	34
Graf 4: Hodnocení kosmetické masáže na základě pozorování spokojenosti zákaznic	35
Graf 5: Hodnocení jednotlivých kritérií u kosmetické masáže žákyň 3.ročníku, prosinec 2016.....	37
Graf 6: Porovnání výsledné klasifikace u kosmetické masáže 1. - 4. ročník	38
Graf 7: Porovnání výsledků klasifikace u líčení v různých ročnících	41
Graf 8: Změna výkonu Kateřiny na základě udělení známek.....	43
Graf 9: Změna výkonu Nikolý na základě udělení známek.....	44

Seznam příloh:

Obrázek 1: Salon Erika	55
Obrázek 2: Salon Erika	55
Obrázek 3: Salon Erika	55
Obrázek 4: Školní salon.....	56
Obrázek 5: Školní salon.....	Chyba! Záložka není definována.

Obrázek 6: Školní salon.....	56
Obrázek 7: Bodypainting	57
Obrázek 8: Bodypainting	57
Obrázek 9: Bodypainting	57

1 Úvod

Rozbor prověřování hodnocení a klasifikace praktických dovedností v předmětu odborný výcvik je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Na to, jak správně prověřovat, hodnotit a klasifikovat je spousta názorů mnoha odborníků, pedagogů.

Na středních školách se usiluje o to, aby žáci byli úspěšní v životě i na trhu práce, aby zaujali dobré postavení v naší společnosti a byli konkurenceschopní, a to nejen ve službách, obchodu, ale ve všech oborech, které naše společnost vyžaduje.

Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace je jedním z nejdůležitějších evaluačních nástrojů. Prověřování praktických dovedností napomáhá učitelům odborného výcviku zjistit kvalitu odvedené práce, kterou žák vykonává. Hodnocení a klasifikace by zároveň měly směřovat k motivaci žáka, jak nejen praktické dovednosti vylepšit, ale také informovat, jakých kvalit dosáhl.

Každý člověk prochází celým životem již od mateřské školy určitým prověřováním, je druhými osobami posuzován, chválen, ale i kritizován. Je to pro každého člověka velmi podstatné z důvodu rozvíjení jeho osobnosti a zapojení se do naší společnosti.

A však nesprávné hodnocení může člověku také ublížit nebo jej nemotivovat, a proto je velmi důležité se touto kapitolou důkladně a odpovědně zabývat.

V teoretické části práce jsem se věnovala shromáždění a charakteristice pojmů z dané oblasti s využitím odborné literatury. Čerpala jsem z děl renomovaných autorů zabývajících se vzděláváním, pedagogikou, didaktikou, klasifikací a hodnocením. Popsala jsem systém školství a dále jsem se zaměřila na obor Kosmetické služby. Charakterizovala jsem cíle vzdělávání, kompetence, formy výuky. Provedla jsem porovnání metod prověřování praktických dovedností, zkoušení a hodnocení.

Z těchto pojmů jsem vycházela v praktické části, ve které jsem sama prováděla hodnocení několika žákyň při vybraných činnostech. Porovнала jsem hodnocení žákyň ve skupině a rovněž jsem s využitím grafů srovnala hodnocení

žákyň v jednotlivých ročnících. Učinila jsem vlastní doporučení v podobě navrhovaných kritérií hodnocení, ale i ve způsobu individuálního hodnocení žákyň.

Tato problematika je mi velmi blízká, protože již 16 let pracuji jako učitelka odborného výcviku v oboru vzdělání Kosmetické služby. Doufám, že během zpracování této bakalářské práce získám další zkušenosti, které mi napomohou vylepšit a rozvíjet mou profesi dále. Zejména z tohoto důvodu jsem si téma „Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace praktických dovedností v předmětu odborný výcvik“ vybrala.

2 Cíl a metodika práce

Cílem bakalářské práce bylo na základě porovnání metod uvedených v odborné literatuře i na základě vlastních zkušeností vybrat a doporučit ty, které se jeví jako efektivní a nejvhodnější pro hodnocení a klasifikaci praktických dovedností v oboru vzdělání Kosmetické služby. Doporučila jsem rovněž, jak individuálně hodnotit jednotlivé žákyně.

Teoretická část bakalářské práce shromažďuje informace z oblasti související s tématem a byla zpracována zejména na základě studia odborné literatury. Je v ní popsán systém školství, představen obor vzdělání Kosmetické služby, jsou zde porovnávány metody prověřování, hodnocení a klasifikace, které jsou vhodné pro předmět odborný výcvik.

Hlavní metodou použitou v praktické části je metoda pozorování, která byla aplikována při činnosti žákyň provádějících kosmetické masáže a líčení. Byly doporučeny vhodné metody prověřování, hodnocení a klasifikace a rovněž vhodná kritéria při hodnocení. V této části práce jsem se také zaměřila na porovnání různé kvality práce žákyň v jednotlivých ročnících a odlišnost v úrovni praktických dovedností a postojů žákyň. Vzhledem k tomu, že do školy nastoupily žákyně z jiných středních škol stejného zaměření, bylo možné porovnat jejich úroveň dovedností s žákyněmi současnými.

3 Teoretická část

„Učitelé jsou ti, kteří používají sami sebe jako mosty, které pak nabízejí svým studentům k překročení. Když jim ty první kroky usnadní, s radostí se zbordí a své studenty vyzvou, aby si postavili své vlastní mosty.“¹

N. Kazantzakis

3.1 Obor vzdělání 69–41-L/01 Kosmetické služby

Obor vzdělání Kosmetické služby prošel v řádu let rozsáhlými změnami, z tříletého učebního oboru ho nyní zařazujeme do oboru vzdělávání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou. Rámcový vzdělávací program (RVP) pro obor vzdělání Kosmetické služby vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 28. 6. 2007, č. j. 12 698/2007-23.²

RVP jsou kurikulární dokumenty vydané státem, které určují požadavky na vzdělání. Jsou podkladem pro tvorbu ŠVP, vymezují obsah vzdělávání, požadavky na realizaci studia a určují výsledky vzdělávání, kterých má absolvent v závěru studia dosáhnout.

3.2 Cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání, tak jak je určují RVP pro Kosmetické služby, směřují k celkovému rozvoji osobnosti žákyň, aby byly schopné uplatnit se na trhu práce, přizpůsobily se a reagovaly na změny ve světě dnešní společnosti.

Cíle výchovně vzdělávacího procesu směřují k tomu, aby se žákyně učily poznávat a získávat vědomosti, ale i dovednosti potřebné k životu a pochopení světa.

Učí se pracovat a jednat, což je podstatné pro uplatnění na trhu práce, aby dokázaly spolupracovat s ostatními a vyrovnaly se s problémy a všemi situacemi.

---

¹ Pelikán, J.: *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů* 2007

² [zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP 6941L01 Kosmetické služby](http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP_6941L01_Kosmetické_sluzby)

Pro život je podstatné porozumět vlastní osobnosti, vytvářet si morální zásady a být zodpovědný.

V neposlední řadě jsou žákyně vedeny k tomu, aby se dokázaly zapojit se do soužití v naší společnosti a najít si zde své postavení.³

3.3 Kompetence absolventa

Kompetence stanovují RVP pro tento typ studia. Jedná se o způsobilost, kterou si absolventky vytváří na základě znalostí, dovedností a postojů. Díky těmto kompetencím se žákyně dokáží v určitých situacích zorientovat a provádět adekvátní činnosti a zaujmout příslušné stanovisko.

Klíčové kompetence vedou žákyně k učení, aby získaly kladný vztah ke vzdělávání, uměly se učit, dokázaly vyhodnotit výsledky vzdělávání a dále se rozvíjely dle vlastních potřeb.

Jednou ze zásadních klíčových kompetencí je také komunikativní kompetence. Základem je schopnost umět se vyjadřovat v písemné i ústní formě ve všech životních situacích.

Personální a odborné kompetence vedou žákyně k tomu, aby si jako absolventky dokázaly určit životní cíle v oblasti svých zájmů, práce, postavení a životního rozvoje své osobnosti, pečovaly o svůj zdravotní a duševní vývoj.

Cílem občanských kompetencí a kulturního povědomí je uznávat a podporovat postoje a hodnoty národní, evropské i světové kultury.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám vedou absolventy k péči o svůj kariérní růst ve své profesi, aby byli úspěšní na trhu práce.

Dalšími kompetencemi, které RVP vymezují, jsou odborné kompetence.

Absolventka, která poskytuje kosmetické služby, dodržuje technologické postupy a BZP, dokáže odborně poradit v oblasti kosmetiky, pedikúry, manikúry, líčení a v činnostech s tímto souvisejících.

---

³ [zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP 6941L01 Kosmetické služby](http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP_6941L01_Kosmetické_služby)

Přípravky, které používá, jsou v souladu s technologickými postupy. To znamená, že používá přípravky, které jsou vhodné pro danou pleť a jsou schváleny hlavním hygienikem. Je dodržováno správné skladování přípravků a jejich expirace.

Při poskytování kosmetických služeb je nutno dodržovat zdravotní a estetické požadavky a zásady hygieny. Absolventka se řídí provozním řádem, který je schválen hlavním hygienikem a vyvěšen v příslušné provozovně, ošetřuje pouze zdravou pokožku, rozvíjí a využívá své estetické cítění.

Důležitou součástí odborných kompetencí je naučit se jednat se spolupracovníky a obchodními partnery, profesionálně komunikovat se zákazníky, vytvářet příjemnou atmosféru a spolupracovat v týmové práci se svými kolegy.

Žákyně jsou také vedeny k tomu, aby efektivně nabízely své služby, orientovaly se v ekonomicko – právním zabezpečení při organizaci své práce.

Zároveň musí dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, v případě rizika dokázat závady odstranit, dodržovat provozní a požární řád.

Absolventky používají pouze vhodné a schválené kosmetické přípravky a nabízí kvalitní služby za účelem vytvoření a zachování dobrého jména firmy.

Jednají ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, vykonávají činnost tak, aby byla ekonomicky výnosná a užitečná s ohledem na ekologický dopad.⁴

3.4 Uplatnění absolventa

Absolventky studia Kosmetické služby jsou schopny uplatnit se na trhu práce ve všech oblastech poskytování kosmetických služeb, tj. provádění kosmetiky, pedikúry, manikúry, depilace, líčení, obsluhy kosmetických přístrojů, poradenské služby, nabídky a prodeje kosmetických přípravků.⁵

---

⁴ zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP_6941L01 Kosmetické služby

⁵ ŠVP. SŠ managementu a služeb s.r.o. Obor vzdělání Kosmetické služby. 69 - 41- L/01

3.5 Organizace vzdělávání

Tento obor vzdělání lze realizovat v různých formách vzdělávání.

Jedna z forem je 4 roky v denní formě vzdělávání nebo 1–2 roky v denní formě vzdělávání ve zkráceném studiu pro absolventy oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou.

Dále večerní, dálkové nebo kombinované vzdělávání, které je nejvýše o 1 rok delší než vzdělávání v denní formě.

Dosažený stupeň vzdělání

Přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. – § 59, 60, 83, 85, dále § 63, 16, 20, 70,

Musí být splněny podmínky zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání v daném oboru vzdělání.

Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Součástí maturitní zkoušky je profilová část.

Ředitel školy určí nabídku povinných zkoušek tak, aby nejméně dvě ze tří zkoušek žákyně konaly ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání. Jedna z povinných zkoušek musí být konána formou praktické zkoušky nebo formou maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí.⁶

3.6 Charakteristika oboru Kosmetické služby

Kosmetické služby jsou zejména pro děvčata v době, kdy si vybírají učební obor v deváté třídě, velmi atraktivní. Ve věku patnácti let často neví, co chtějí dělat v budoucnu, ale v tomto věku se chtějí „líbit“ a jejich představa učít se profesionálně

---

⁶ Dle znění zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání (školský zákon)

hlavně líčit je velmi lákavá. Při volbě povolání nahrává tomuto oboru i fakt, že se jedná o čtyřletý studijní obor, který je zakončen maturitní zkouškou. Na daný studijní obor jsou přijímány pouze dívky.

Kosmetické služby se však netýkají pouze líčení. Žákyně se učí kosmetiku (kompletní péče o pleť), pedikúru (péče o nohy), manikúru (péče o ruce), péči o tělo, depilaci (odstranění chloupků voskem) i práci s moderními přístroji používanými v kosmetických službách.

Obor vzdělání Kosmetické služby je velmi náročný, proto je velmi důležité, aby měly žákyně pro tento typ studia určité vlohy, jako je manuální zručnost a estetické cítění, ale i trpělivost, vhodné způsoby vystupování a komunikativní schopnosti.

3.6.1 Uplatnění absolventů na trhu práce

V dnešní době mají kosmetičky na trhu práce velmi složité uplatnění. Do zaměstnaneckého poměru se téměř vůbec nepřijímají. Kosmetičky po ukončení studia mají nárok získat živnostenské oprávnění a mohou začít pracovat samostatně. Pronajímají si nejčastěji v zavedených neobsazených salonech křeslo nebo lehátko a za to platí nájemné. Za jedno lehátko se nájemné pohybuje v průměru 5000 Kč za měsíc. Dnes je sice obrovský nápor klientů, kteří mají zájem o tyto služby, avšak kosmetických salonů je již dostatek a noví klienti se špatně hledají.

Dále si mohou začínající kosmetičky pronajmout samostatnou místnost, zřídit kosmetický salon, vykonávat kosmetické služby a zároveň pronajímat např. kadeřnické křeslo. Kadeřnice tam též vykonává svou činnost na vlastní živnostenský list. Pro toto rozhodnutí je však nutný potřebný kapitál.

Na základě zpětné vazby od našich absolventek se zhruba 40% kosmetiček, které dokončí tento obor, nakonec věnují práci v jiné profesi z toho důvodu, že v kosmetice nenašly své uplatnění. Často prodávají v obchodě nebo jsou v kancelářích, ale živí se například i jako servírky. Mezi nimi jsou i žákyně, které během studia zjistí, že o tento obor nemají zájem a zůstanou pouze z důvodu, dokončení studia maturitní zkouškou a následně pak tuto profesi dobrovolně opouštějí.

3.7 Dovednosti

Dovednosti lze chápat jako způsobnost člověka k vykonávání určité činnosti. Je podmíněna vrozenými předpoklady, ale dosahuje se jí učením a nácvikem. Vykonávání činnosti musí být uvědomělé a obratné.⁷

Dovednosti pohybového charakteru, které se týkají všech vykonávaných pohybů, nazýváme motorické dovednosti. Motoriku dělíme na hrubou a jemnou. U kosmetických služeb jde zejména o jemnou motoriku, schopnost kontrolovaně a obratně pohybovat celou rukou, ale i prsty. Tato pohybová aktivita je prováděna drobnými svalovými skupinami. Metoda používání jemné motoriky za pomoci doteků se nazývá **haptika**. Haptika je jednou z forem nonverbální komunikace (z řeckého *haptikos*, *haptesthai-týkající se doteku, hmatu*)⁸

Jemnou motoriku lze sledovat např. u kosmetické masáže kladení prstů na obličej, při epilaci obočí a depilaci těla, kdy se jedná o manuální práci s nástroji a přístroji používanými v kosmetice.⁹

Senzorické dovednosti se projevují za pomoci smyslů. Žákyně je v kosmetice využívají např. u líčení, kde je velmi žádoucí estetické cítění, dále při určování pleti hmatem, ale i posuzování vůní čichem.

Dovednosti senzorické a motorické se vzájemně prolínají a doplňují, čímž jsou nazývány senzomotorickými dovednostmi.

Dovednostem, jejichž základem je myšlení, říkáme intelektuální dovednosti. Souvisí s vědomostmi, které si žákyně osvojily v teoretických hodinách a následně je využívají v odborném výcviku např. u výpočtu ředění desinfekcí, při zvolení správného postupu kosmetického ošetření, ale i při objednání zákaznic, kdy je velmi důležitá organizace práce.

Pravidelným neustálým opakováním určité činnosti se získávají návyky.¹⁰

---

⁷ KRÍŽ, E.: *Didaktika praktického vyučování*, 2010, s. 2

⁸ Macháčková, K., Vyskotová, J.: *Jemná motorika*, 2013. s. 19

⁹ Macháčková, K., Vyskotová, J.: *Jemná motorika*, 2013. s. 41

3.8 Organizační formy vyučování

Organizační formy vyučování jsou důležitou součástí pro prověřování praktických dovedností. Organizační formou vyučování se rozumí způsob uspořádání výuky. Jde o komplex možností, jak může být výuka realizována. Uspořádání výuky je závislé na charakteru výukového prostředí, ve kterém vyučování probíhá, času, kolik hodin trvá vyučování a vzájemné součinnosti žáků a učitele s ohledem na dodržování BZP a vyhlášky vydané MŠMT o organizačních formách vyučování. Organizačně zajišťuje výuku učitel odborného výcviku, kdy určuje program vyučování, zajišťuje nebo sám vykonává odborný dozor, kontroluje průběh práce, dbá na dodržování BZP.¹¹ V odborném výcviku lze rozdělit žákyně na určitý počet.

O individuálním odborném výcviku hovoříme tehdy, pokud jsou žákyně rozděleny k jednotlivým kvalifikovaným instruktorům na kosmetické salony. Problematikou tohoto uspořádání je jednak nedostatek výukových pracovišť a nedostatek práce, která odpovídá daným kritériím.

Skupinový odborný výcvik vzniká rozdělením určitého počtu žákyň do skupin. Žákyně do skupin rozděluje učitel odborného výcviku např. dle intelektu, činnosti, velikosti atd. Při skupinové výuce učíme žákyně žít v kolektivu, kdy si vzájemně pomáhají a doplňují se.

V odborném výcviku lze využít také frontální výcvik žáků. Jde o vyučování všech žákyň najednou. Všechny žákyně mají zadaný stejný pracovní úkol.

Z hlediska času mohou být žákyně v odborném výcviku rozděleny dle rozvrhu (rozvrhová učební praxe, bloková učební praxe, odborná praxe, odborný výcvik), dle věku žáků (1. ročník – 4. ročník) anebo za jiných okolností (např. Exkurze).¹²

---

¹⁰ KRŽÍŽ, E.:*Didaktika praktického vyučování*, 2010, s. 3

¹¹ KRŽÍŽ, E.:*Didaktika praktického vyučování*, 2010, s. 33–36

¹² KRŽÍŽ, E.:*Didaktika praktického vyučování*, 2010, s. 33–36

Výuka kosmetických služeb může být realizována v odborných učebnách, ve školních kosmetických salonech nebo ve smluvních zařízeních.

3.9 Metody prověřování

Cílem prověřování praktických dovedností je zjistit, na jakou úroveň si žákyně požadované činnosti osvojily. Důležité je, aby učitel odborného výcviku prověřoval činnosti žákyň neustále, důsledně, přiměřeně a na základě vykonané práce žákyně hodnotil. Metody prověřování v odborném výcviku se mohou lišit.

Frontální metoda prověřování všech žákyň najednou je výhodná z hlediska času. Učitel odborného výcviku zadává žákyním stejný pracovní úkol a v průběhu nebo i na konci vyučovací jednotky žáky hodnotí.

Pokud žákyně rozdělíme do skupin, hovoříme o skupinové metodě prověřování. Každá skupina má zadaný jiný úkol. Je velmi důležitá organizace ze strany učitele odborného výcviku, jehož cílem je prověřit každou žákyni ve všech pracovních úkonech.

Velký význam v odborném výcviku má individuální prověřování. Každé žákyni je zadána práce samostatně. Učitel odborného výcviku určí, která v průběhu vyučovací jednotky bude prověřována a hodnocena. Ostatní žákyně jsou ale během vykonávané činnosti také kontrolovány a opravovány.

O metodu „žák v roli instruktora“ se jedná, pokud učitel odborného výcviku určí žákyni, která bude určitou činnost popisovat i předvádět ostatním a za tuto práci je hodnocena. Hodnocení provádí UOV na základě vlastního pozorování. Předpokladem této metody je, že žákyně, která instruktáž provádí, činnost dobře ovládá.

Metoda „žák v roli kontrolora“ je také jednou z metod, která se v odborném výcviku využívá. Učitel odborného výcviku určí žákyni, která bude pozorovat a kontrolovat ostatní žákyně. Činnost žákyň může mezi sebou porovnávat, dělat si poznámky o jejich dodržování BZP, úrovni a kvalitě prováděné činnosti. Podklady,

kteřé zaznamenala řákyně „v roli kontrolora“ předává učiteli odborného výcviku a na základě těchto podkladů učitel hodnotí řákyně, které činnost vykonávaly.¹³

3.10 Způsoby prověřování

Způsob prověřování praktických dovedností znamená, jakým stylem učitel odborného výcviku zjišťuje, na jakou úroveň si řákyně praktické dovednosti osvojily.

Pozorování je nejvíce používaný způsob, jak zjistit kvalitu praktických dovedností, které řákyně vykonávají. Učitel odborného výcviku neustále sleduje činnost řákyň, zda dodržují postupy práce, BZP, jejich postoje k pracovní činnosti, chování a vystupování, jak komunikují se zákazníky, ale i jejich motorické dovednosti. Na základě pozorování může učitel odborného výcviku řákyně hodnotit, případně i klasifikovat.

Způsob prověřování, zadávání cvičných prací se používá zejména u nižších ročníků, kdy si řákyně procvičují určitou činnost. Řákyně se danou činností teprve učí, z tohoto důvodu by mělo být procvičování přiměřené a měly by mít dostatek času k vykonávání činnosti.

Pokud chce učitel odborného výcviku hodnotit např. aktivitu řákyň, dodržování BZP, motorické dovednosti, postoje atd., může zadávat praktické úkoly s daným postupem. Všechny řákyně mají zadaný stejný pracovní postup, výsledné hodnocení nemusí být však stejné. Učitel odborného výcviku může hodnotit jejich aktivitu, dodržování BZP, motorické dovednosti, postoje atd.

Ve vyšších ročnících lze využít způsob prověřování zadávání prací problémového charakteru. Tento způsob prověřování aktivizuje řákyně k činnosti tvůrčího myšlení, nedílnou součástí jsou vědomosti, které si řákyně osvojily v teoretických hodinách. Učitel odborného výcviku hodnotí, jak jsou řákyně schopny

---

¹³ KRŽ, E.: *Didaktika praktického vyučování*, 2010, s. 19 – 20

si s daným problémem poradit a následně, jakým způsobem provádí činnost, která je po nich požadována.¹⁴

3.11 Hodnocení praktického vyučování

3.11.1 Podstata a význam hodnocení

Hodnocení významně ovlivňuje kvalitu a průběh výchovně-vzdělávacího procesu. Hodnocením v praktickém vyučování zjišťujeme zejména úroveň praktických dovedností, žákyně informují o tom, jakých výsledků dosáhly, zda splnily cíle vyučování. Zároveň plní funkci formativní, kdy výrazně přispívá k rozvoji osobnosti žákyně. Pokud je hodnocení objektivní, spravedlivé a přiměřené, má velký vliv na výkonnost žákyň, motivuje je a tím i ovlivňuje jejich výsledky.

Bohužel, někdy dochází ze strany učitele k pochybení, zaujetí proti žákyni např. v důsledku jejího nevhodného chování a tím nehodnotí učitel odborného výcviku praktické dovednosti žákyně tak, jak by měl, ale je ovlivněn jinými vlivy.

Spravedlivost hodnocení má také vliv na atmosféru ve třídě a vzájemné vztahy mezi žákyněmi i učitelem. Opravdu „dobrý učitel“ musí vystihnout, jaké hodnocení je pro žákyni to nejlepší a musí se umět správně rozhodnout. Každá žákyně je individualita, z tohoto důvodu je hodnocení pro vyučujícího velmi náročné. V průběhu hodnocení hraje velmi významnou roli osobnost učitele. Učitel odborného výcviku by neměl své posluchače podceňovat a měl by být perfektně připraven na každou vyučovací jednotku. Autorita učitele má velký vliv na každodenní činnost žákyň, s čímž souvisí i jejich výsledky práce a zároveň toto ovlivňuje závěry hodnocení.

V posledních letech se neustále učitelé pokouší o zařazení nových trendů do oblasti hodnocení. Jedná se o komplexní hodnocení žákyň, zapojení žákyň do procesu hodnocení, naslouchání jejich názorů na hodnocení, zrušení hodnocení klasifikačními stupni a jejich nahrazení slovním hodnocením. Tímto pedagog sleduje smysluplnost vyučování.

---

¹⁴ KRŮŽ, E.: *Didaktika praktického vyučování*, 2010, s. 20

Každý učitel si musí při vykonávání této činnosti uvědomit, že může hodnocením ovlivnit celý život žákyň, jejich profesní dráhu i postoj k životu. Je potřeba žákyň povzbuzovat, motivovat, dodávat sebevědomí a za dobré výsledky je potřeba **chválit!**¹⁵

3.11.2 Prostředky hodnocení

V dnešní době se díky odbornému vzdělání pedagogů v odborném výcviku vylepšuje funkce hodnocení a moderní pedagog se snaží více o formativní hodnocení. Významnou roli v hodnocení hraje zkoušení a klasifikace žákyň.¹⁶

Zkoušení je základní forma zjišťování vědomostí a dovedností žákyň. V odborném výcviku je upřednostňováno praktické zkoušení před ústním nebo písemným zkoušením. Jednou z forem vyjádření hodnocení je výsledná známka, což vyjadřuje pouze momentální výkon žákyň, plní funkci informativní jak pro žákyň, tak pro jejich rodiče. Slovní hodnocení má mnohem širší pojetí, znamená vyjádření celkové osobnosti žákyň, jejich schopností, dovedností, vlastností a vede k jejímu celkovému rozvoji.

Zaměření pouze na známkování způsobuje ztrátu smysluplnosti vyučování a přináší mnoho negativ. Dochází k úzkosti, známkování přináší napětí a smutek, žákyň jsou znepokojené, přirozená vnitřní motivace je nahrazována vnější motivací. Známkování vytváří problémy v sociálních vztazích, nežádoucími projevy v morálních vlastnostech a v neposlední řadě může dojít i ke zdravotním potížím žákyň, které jsou nejčastěji psychosomatického charakteru.

Z vlastních zkušeností vím, že každý učitel má na žákyň tzv. „jiný metr“, což je ve známkování následně vnímáno jako velmi zavádějící. Znamená to, že tatáž žákyň může získat známku za úplně stejnou činnost od jednoho učitele s výsledkem chvalitebným a u druhého učitele s výsledkem dobrým. I toto zjištění naznačuje, jak je potřebné doplnit známkování i následným slovním hodnocením.

---

¹⁵ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H.: *Pedagogika pro učitele*, 2011, s. 249

¹⁶ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H.: *Pedagogika pro učitele*, 2011, s. 250 – 253

Velký význam dle Vališové a Kasíkové má pro celkový rozvoj osobnosti sebehodnocení. Je charakteristické pro úspěšnou školu v 21. století. Jedním z hlavních úkolů dobrého pedagoga je vést žákyně k sebevýchově a k sebevzdělávání. Je podstatný rozdíl nutit žákyně vzdělávat se, na rozdíl od toho, aby se chtěly samy vzdělávat. Samozřejmě významnou roli hrají i rodiče, jejich výchovné pojetí. Žákyně rozvíjejí schopnost sebezpozorování a hlubší poznání vlastních možností. Vede je to k samostatnosti, zodpovědnosti za své činy, učí se přemýšlet nad svými chybami, organizovat svou učební i pracovní činnost a uvědomují si své postoje k životu.¹⁷

3.11.3 Metody zkoušení v praktickém vyučování

Jak bylo již zmíněno, metoda zkoušení v odborném výcviku je jedním z faktorů jak zjistit, co se žákyně již naučily. Nejvýznamnější a nejpoužívanější metodou zkoušení v odborném výcviku je praktické zkoušení.

Praktické zkoušení v oboru kosmetické služby může probíhat přímo na kosmetických salonech zřízených školou. Kosmetické salony mohou být umístěny jak přímo ve školních prostorách nebo i mimo školní zařízení. Dále může být zkoušení prováděno přímo v kosmetických smluvních zařízeních, kde působí odborní instruktoři, a která jsou pro tyto účely schválená ředitelem školy. Každý pedagog, který je pověřen hodnocením praktických činností žákyň, by měl žákyně zkoušet z každého tématu (případně část učební skupiny), a všechny žákyně z celého tematického okruhu.

Na závěr každého pololetí v klasifikačním období, hrají významnou roli souborné práce. Jedná se o komplexní shrnutí všech dílčích činností, které se žákyně naučily v jednotlivých tématech praktického vyučování. Výsledná známka z odborného výcviku by měla zahrnovat známky z jednotlivých témat (získané při praktickém zkoušení), známku ze souborné práce a známky získané při ústním popřípadě písemném zkoušení (jako doplňující).¹⁸

---

¹⁷ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H.: *Pedagogika pro učitele*, 2011, s. 250 – 253

¹⁸ KRŮŽ, E.: *Didaktika praktického vyučování*, 2010 s. 21

Ústní zkoušení plní funkci doplňujícího zkoušení k praktickému zkoušení žákyň. Učitel odborného výcviku zjišťuje zejména vědomosti, které žákyně získaly v teoretických předmětech jako je např. kosmetika nebo materiály. Žákyně mají možnost samostatného ústního projevu, kde mohou vyjádřit své vlastní názory. Druhou variantou je, že učitel odborného výcviku klade doplňující otázky, kterým musí žákyně správně porozumět a ty na ně odpovídají. Důležité při této formě ústního zkoušení je, aby otázky byly správně formulovány a nelišily se zásadně od daného tématu.

Písemné zkoušení není na rozdíl od ústního zkoušení tak časově náročné, protože můžeme prověřovat celou skupinu najednou. V odborném výcviku se používá jen jako doplňující forma zkoušení. Test by měl zajistit snadnou opravu a spravedlivé hodnocení, jednotlivé otázky je nutno pregnantně a správně formulovat. V testu je možno pracovat s několika typy otázek.¹⁹

Uzavřené položky znamenají, že žákyně nevypisují odpovědi, ale pouze např. zaškrťávají správné odpovědi. Tyto testy se velmi snadno hodnotí, hodnocení je objektivní, dobře se prověřují dílčí vědomosti. Nevýhodou je, že žákyně nemohou vyjádřit své názory na zadané téma, vyžadují přesné čtecí schopnosti, je zde pravděpodobnost správné odpovědi bez větších znalostí atd.

Pokud se jedná o otevřené položky, žákyně písemně vyjadřuje své vědomosti a může sdělit své vlastní názory na danou problematiku. Podstatně výrazněji uplatňuje své myšlenkové operace. Nevýhodou je, že žákyně mohou jinak pochopit zadanou otázku než autor, proto je velmi obtížné otázku správně formulovat. Hodnocení je nejen časově mnohem obtížnější a může se u různých pedagogů lišit.

U položek doplňovacích žákyně doplňují do textu pouze požadovaná slova např. název, koncentrace, desinfekce atd. Tento typ testu se snadno opravuje, ale vyjadřování žákyň se zde neprojeví.

---

¹⁹ Miller, I., Němec, K.: *Evaluace ve vzdělávání*, 2014, s. 39

3.11.4 Ukazatele hodnocení

Ukazatele hodnocení můžeme řadit mezi prostředky, za pomoci kterých zjišťujeme, jak si žákyně osvojily pracovní postupy, operace a úkony v kosmetických službách.

Ukazatel kvality práce je jeden z nejdůležitějších ukazatelů. Činnost praktických dovedností musí být kvalitní od jejího začátku po celou dobu výkonu. U žákyně se během výuky vytvářejí pevné a trvalé návyky. Proto je důležité, aby tyto návyky byly utvářeny správně a kvalitně.

Na ukazatel vynaloženého času se nebere takový zřetel, pokud se žákyně nejprve něčemu učí. Zejména v nižších ročnících je důležité, aby měly dostatek času na procvičování určité činnosti. Postupně se díky procvičování praktické dovednosti upevňují, činnost se automatizuje, stává se plynulou, vytvářejí se správné návyky a poté je ukazatel vynaloženého času velmi důležitým kritériem pro hodnocení.

Ukazatelé úrovně dovedností žákyně jsou důležité, zejména v přípravném období. Žákyně své dovednosti postupně upevňují, vytvářejí si návyky a ukazatel dovedností ztrácí svůj význam.²⁰

---

²⁰ KRŽ, E.: *Didaktika praktického vyučování*, 2010, s. 24

3.12 Klasifikace v odborném výcviku

Při výuce odborného výcviku je nutné věnovat pozornost nejen objektivnímu hodnocení, ale také klasifikaci. Školský systém u nás rozděluje klasifikační stupně na pět stupňů. Důležité ale je, aby se učitel odborného výcviku dokázal správně rozhodnout. Některé žákyně mohou známkování chápat i jako nesprávné a v důsledku toho se ve skupině vytváří nepříjemná atmosféra a narůstá sociální napětí. Udělení známek plní zejména informativní funkci, kdy informuje žákyně i rodiče, na jaké úrovni plní jejich dítě vzdělávací cíle. Pokud jsou známky žákyním správně vysvětleny, nabývají mnohem většího a konkrétnějšího významu. Bohužel z vlastních zkušeností mohu potvrdit, že na středních školách a odborných učilištích, mnozí rodiče říkají dětem: „je jedno jakou máš známku, hlavně že to není za pět“. Žákyně pak nejsou rodiči motivovány ke zlepšení svého výkonu a často se tento přístup odráží v tom, že odvádí nekvalitní práci.

Při hodnocení je podstatné vyvarovat se některým atributům, které negativně působí na tradiční klasifikaci. Některé známky nedokáží vystihnout, co vlastně hodnotí. Učitelé si nepřiznají, že známky nemohou vypovídat o nejdůležitějších cílech vzdělávání a kladou na známky až příliš velký důraz. Také se stává, že učitelé známkováním nevhodně trestají chyby žáků a při známkování příliš upřednostňují vlastní názor. Sami si nedokážou udržet kontinuitu vlastního hodnocení, natož pak v pedagogickém sboru, kde jsou jejich nároky na žáky velmi rozdílné. Je velmi podstatné, aby při hodnocení nebyly kladeny na žáky příliš vysoké nároky. Někteří učitelé neumějí využívat známky ve prospěch žáků a neuvědomují si, že porovnávání výkonů žáků je nesmyslné, nepatřičné a popírající princip individuálního přístupu k nim.²¹

„Špatné známky jsou přitom „ideálním nástrojem“ zvláště díky své schopnosti zobecňovat dílčí neúspěchy tak dlouho, až se dítě stane opravdu špatný žák.“²²

---

²¹ ČAPEK, R., *Třídní klima a školní klima 2010*, s. 60

²² ČÍHALOVÁ, E. – MAYER, I.: *Klasifikace a slovní hodnocení 1997*, s. 10

3.12.1 Kritéria klasifikace v praktickém vyučování

Kritéria klasifikace velmi napomáhají učitelé odborného výcviku správně se rozhodnout při udělování známek i slovním hodnocení. Každý pedagog si vymezuje svá kritéria, která se mohou lišit dle druhu vykonávané činnosti. Při každém výkonu práce může být kladen důraz na různá kritéria.

V oboru kosmetické služby je vhodné používat různá kritéria klasifikace praktických dovedností.

Jedním z kritérií je hodnotit kvalitu práce, zda provádí žákyně např. kosmetickou masáž precizně, dotahují všechny tahy a nezkracují doporučenou dobu provádění masáže.

Dále jsou posuzovány znalosti, které žákyně získaly v teoretických hodinách. Jedná se např. o výpočet ředění desinfekcí, složení používaných přípravků atd.

Je vhodné hodnotit organizační schopnosti, které žákyně využívají zejména při objednávání klientů nebo při stanovení si postupu práce tak, aby předcházely časovým ztrátám.

Dále dodržování bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti, kdy provádějí desinfekce a sterilizace na pracovišti. Při práci s elektrickými i dalšími přístroji zacházejí v souladu se stanovenými bezpečnostními postupy, veškeré přípravky mají správně označené, uskladněné a kontrolují jejich expiraci, udržují pořádek na pracovišti.

Jedním ze základních a automatických požadavků na žákyně kosmetických škol je, že by měly být hezky upravené, nosit čistý pracovní oděv, svázané vlasy a krátké upravené nehty.

Žákyně by měly být schopny jednat a komunikovat se zákazníky, nabídnout veškeré provozované činnosti a služby, se zákazníky jednat profesionálně, kultivovaně a nepodbízet se.

Je velmi podstatné, aby učitel odborného výcviku žákyně soustavně kontroloval a ujistil se, na jaké úrovni žákyně plní kritéria, která si stanovil.

4 Praktická část práce

4.1 Analýza doporučených metod prověřování praktických dovedností u kosmetické masáže

Kosmetická masáž je jedním z nejdůležitějších a nejnáročnějších úkonů v nabízených službách v oblasti kosmetiky. Analýza jemných motorických pohybů, které jsou základem při provádění kosmetické masáže, je velmi náročná. Učitelka odborného výcviku musí mít mnoho zkušeností s uvedenou službou, aby ji mohla správně analyzovat a následně hodnotit.

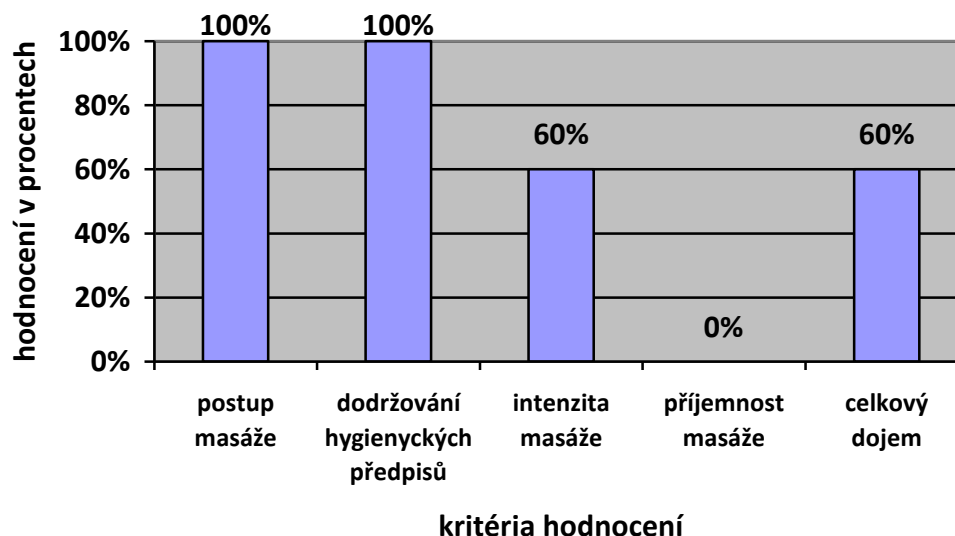
Jemnou motorikou při vykonávání kosmetické masáže rozumíme činnost drobných svalových skupin na rukách, které drobnými pohyby prstů vyvíjejí přiměřený tlak na pokožku obličeje, dekoltu a krku. Kosmetickou masáž provádíme oběma rukama najednou. Jedná se o profesionální záměrné a cílené doteky rukou, které modulujeme prostřednictvím místa doteku, frekvence a délce doteku při hlazení, míry tlaku a počtem opakování doteků. Těmito stimuly, jako je např. hlazení, poklepy a vibrace při masáži, působíme na receptory, které jsou umístěny v jednotlivých vrstvách kůže, a tím vytváříme příjemný pocit celkového uvolnění u zákazníků.

Existuje několik způsobů, jak zjistit, na jaké úrovni žákyně jsou. Navrhují při hodnocení této činnosti, některé způsoby zjišťování, které budou podrobně rozebrány v následujících kapitolách.

4.1.1 Metoda pozorování kosmetické masáže

Pozorování je jedním z nejpoužívanějších způsobů hodnocení, který učitelé odborného výcviku praktikují při zjišťování praktických dovedností u žákyň. Přesto, že žákyně pozorují neustále, mohou zhodnotit, jestli dodržují hygienické předpisy, zda dodržují postup kosmetické masáže, jejich správnost provádění tahů rukama a dodržování délky masáže.

Graf 1: Hodnocení kosmetické masáže na základě pozorování

Zdroj: vlastní zpracování – pozorování žákyň při provádění masáže obličeje. L3.A listopad 2016

Nejdůležitější atribut, který by měla masáž splňovat, zda je příjemná, jestli tlak na pokožku je dostačující a zda má žákyně tzv. „příjemné prsty“ mohou posoudit pouze tím, že žákyně působí přímým dotekem na mou vlastní pokožku nebo odezvou od ostatních masírovaných žákyň či klientek. Z tohoto grafu je zřejmé, že metoda pozorování, je při hodnocení kosmetické masáže nedostačující. Z těchto důvodů doporučuji, aby učitelé odborného výcviku nehodnotili kosmetickou masáž pouze na základě pozorování a doplnili hodnocení dalšími prověřovacími metodami.

4.1.2 Metoda prověřování „žák v roli kontrolora“ u kosmetické masáže

Tuto metodu velmi ráda využívám při rozboru praktických dovedností při hodnocení kosmetické masáže. Žákyně pozoruji a zároveň zjišťuji od ostatních žákyň odezvy na příjemnost masáže přímým dotykem. Rozbor prověřování praktických dovedností se týká žákyň 2. ročníku na SŠ managementu a služeb. Skupina je složena z 10 – ti žákyň, kdy 5 žákyň najednou masíruje a na dalších pěti žákyních je prováděna kosmetická masáž. Těchto druhých pět žákyň plní zároveň roli kontrolora.

Žákyně v roli kontrolora hodnotí jednotlivé použité tahy a zároveň masírující spolužačce doporučují a upřesňují, kde má tlak na pokožku zvýšit a kde naopak

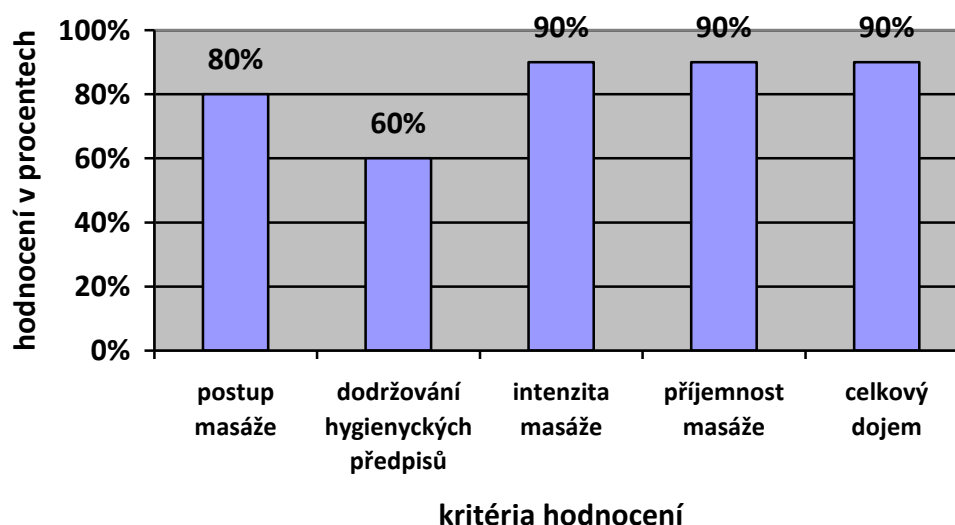
snížit. Taktéž masírující spolužačku upozorňují na to, co je příjemné a co nikoli. Předem doporučuji žákyním, které jsou masírované, co mají vnímat a na co se mají zaměřit, například zvýšení tlaku na trapézový sval, a naopak snížení tlaku na očním okolí atd.

Po dokončení masáže je velice efektivní, když se žákyně, které masírovaly, mezi sebou vymění, aby si žákyně, co jsou masírované, vyzkoušely a zároveň porovnaly alespoň dvě až tři masáže po sobě. Tímto dochází k okamžitému porovnání různých tlaků na pokožku a lze následně vyhodnotit, která masáž lépe splňuje požadavky na ni kladené. Vzhledem k náročnosti a délce nedoporučuji provádět více jak tři po sobě jdoucí masáže. U žákyně dochází k útlumu a snížení výkonu a masáže se stávají neefektivními.

Po ukončení této činnosti nastává diskuze mezi mnou jako učitelkou odborného výcviku a žákyněmi ve skupině. Žákyně sdělují své pocity, která masáž byla příjemnější a z jakého důvodu, protože mají okamžité srovnání. Na základě této diskuze, názorů masírovaných žákyně a mého pozorování dalších hodnotících kritérií, které již byly zmíněny, lze kosmetickou masáž lépe a efektivněji hodnotit.

Graf 2: Hodnocení kosmetické masáže na základě metody „žák v roli kontrolora“

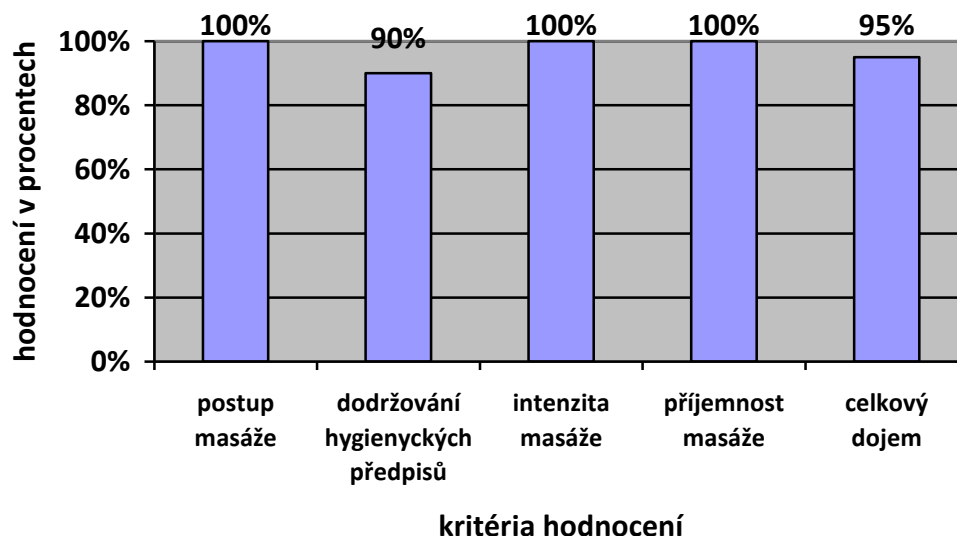
Zdroj: vlastní zpracování – diskuze s masírovanými žákyněmi L2.A „v roli kontrolora“ leden 2017

Tato metoda má i své úskalí. Ne každá žákyně unese fakt, že její spolužačka a zároveň kamarádka jí veřejně sděluje, že je při masáži horší než ta druhá. Často se pak v takovýchto hodnoceních vyskytuje mezi spolužačkami servilita, což opět klade zvýšené nároky na hodnotícího pedagoga. Tato metoda by mohla dosáhnout ve většině kritérií až 100%, ale stává se, že některé žákyně si tak zvaně nadržují a nesdělují pedagogovi vše. Přesto ale věřím, že svůj účel tato metoda plní.

4.1.3 Metoda prověřování „žák v roli instruktora“

Tuto metodu považuji za nejefektivnější. Efektivitu spatřuji v tom, že touto metodou lze nejlépe zhodnotit a vyhodnotit praktické dovednosti dané žákyně, při provádění kosmetické masáže. Přináší s sebou ovšem také řadu nevýhod. Žákyně, která je prověřována, masíruje přímo učitelku odborného výcviku a zároveň při masáži provádí instruktáž. Ostatní žákyně masírující žákyni sledují a vytvářejí si na základě vlastního pozorování názory a postoje. Učitelka odborného výcviku při masáži radí, kde přitlačit, nebo ubrat, zároveň jí může chytit ruce a správně s nimi manipulovat.

Graf 3: Hodnocení kosmetické masáže na základě metody „žák v roli instruktora“

Zdroj: vlastní zpracování – vnímání přímých doteků učitelkou odborného výcviku při masáži žákyní L2.A „v roli instruktora“ leden 2017

Z analýzy této metody vyplývá, že tímto způsobem sama učitelka nejlépe zjistí, jak prověřovaná žákyně masáž provádí. Velkou nevýhodou tohoto způsobu hodnocení je časová náročnost. Z uvedeného důvodu nemůže být prověřena více než jedna žákyně v průběhu jednoho vyučovacího dne, který trvá 6 – 7 hodin. Jako další nevýhodu vidím v tom, že pokud je učitelka sama jako model masírována prověřovanou žákyní, nemá 100% kontrolu nad ostatními žákyněmi. Dochází k tomu, že některé žákyně nerespektují spolužačku, která masáž provádí, nedávají pozor, vyrušují nebo se dokonce věnují jiným činnostem. Přesto se dá na základě této metody objektivně a spravedlivě hodnotit. Tuto metodu sama využívám dle možností a času.

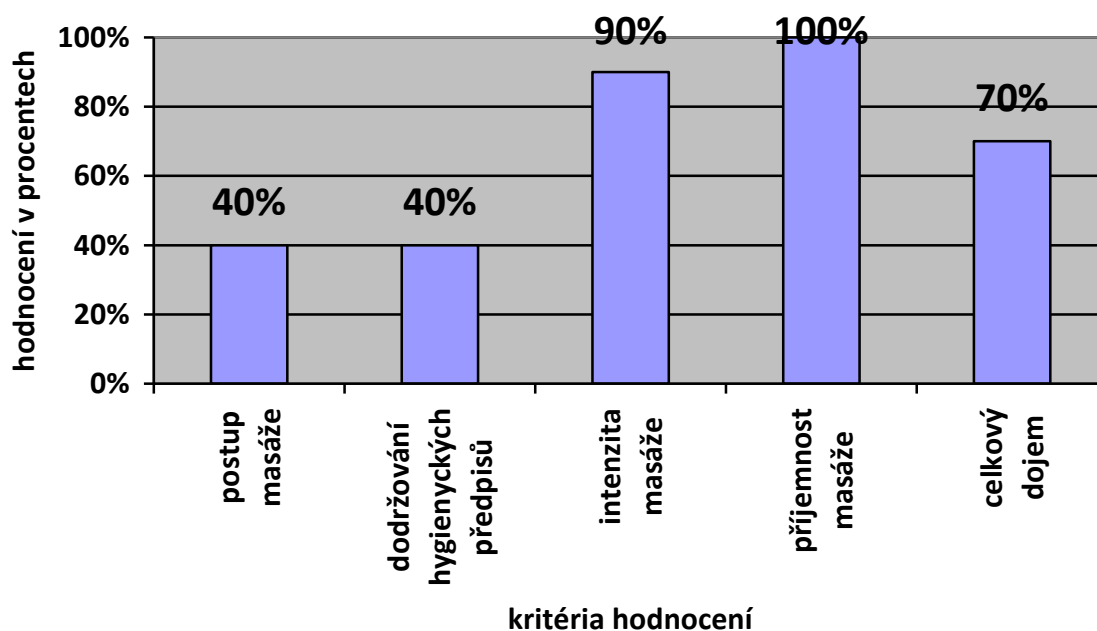
4.1.4 Prověřování praktických dovedností na základě spokojenosti zákaznic

SŠ managementu a služeb na Praze 4 za více jak 20 let působnosti, přilákala širokou klientelu a zajišťuje široké služby pro veřejnost. Zákaznice na kosmetickou masáž chodí v pravidelných intervalech po dvou až čtyřech týdnech a zde se zásadním způsobem projevuje, které žákyně jsou ze strany klientely žádané a které nikoli. Vždy po skončení kosmetické masáže se zákaznice dotazují, zda byla

spokojena se službou nebo ne. Zákaznice také srovnávají dovednosti žákyň. Jejich názory neberu na lehkou váhu, tyto informace zahrnuji do celkového hodnocení. Většinou se názory klientek hodně shodují a tak vznikají skupiny žákyň, které se dají dělit na méně šikovné a méně zdatné nebo více šikovné a zdatné. Z mé pozice pak mohu do jisté míry usuzovat na jejich praktické dovednosti.

Učitel odborného výcviku v žádném případě nesmí dopustit, aby zákaznice obsluhovaly pouze „šikovné žákyně“, naopak musí věnovat velkou pozornost těm, které potřebují své dovednosti vylepšit.

Graf 4: Hodnocení kosmetické masáže na základě pozorování spokojenosti zákaznic

Zdroj: vlastní zpracování – obsluha zákaznic žákyněmi L3A, leden 2017

Z tohoto průzkumu vyplývá, že zákaznice dokáží zhodnotit, jak je masáž příjemná, její intenzitu, ovšem ostatní kritéria příliš nevnímají. Příjemnost masáže je jedním z nejpodstatnějších kritérií, z čehož vyplývá, že názory zákaznic mohou být velmi podstatné pro hodnocení žákyň.

4.2 Hodnocení a klasifikace praktických dovedností u kosmetické masáže

4.2.1 Doporučená kritéria a hodnocení kosmetické masáže

Tabulka 1: Doporučená kritéria a hodnocení kosmetické masáže

Hodnocení	Kritéria				
	Znalost postupu	Dodržování hygienických předpisů	Intenzita masáže	Příjemnost masáže	Celkový dojem
Výborný	bezpečně zná	dodržuje	intenzita masáže je přesná	masáž je příjemná na dotek	precizní masáž
Chvalitebný	ovládá s menší jistotou	dodržuje s malými nedostatky	intenzita masáže je přiměřená	masáž je příjemná s malými nedostatky	působí dobře
Dobrý	zaměňuje tahy masáže	porušuje hygienické předpisy	intenzita i tlak na pokožku nejsou dostatečné	masáž je nevýrazná nesplňuje správné prokrvení pokožky	tahy masáže jsou nedotažené
Dostatečný	znalosti postupu jsou nedostačující	projevují se hrubé nedostatky	intenzita masáže je pomalá nebo rychlá	masáž je nekoordinovaná, není příliš příjemná	projevují se hrubé nedostatky ve všech fázích masáže
Nedostatečný	neovládá	nedodržuje	intenzita masáže je pomalá nebo rychlá	není příjemná	působí velmi hrubě, může i bolet

Zdroj: vlastní zpracování

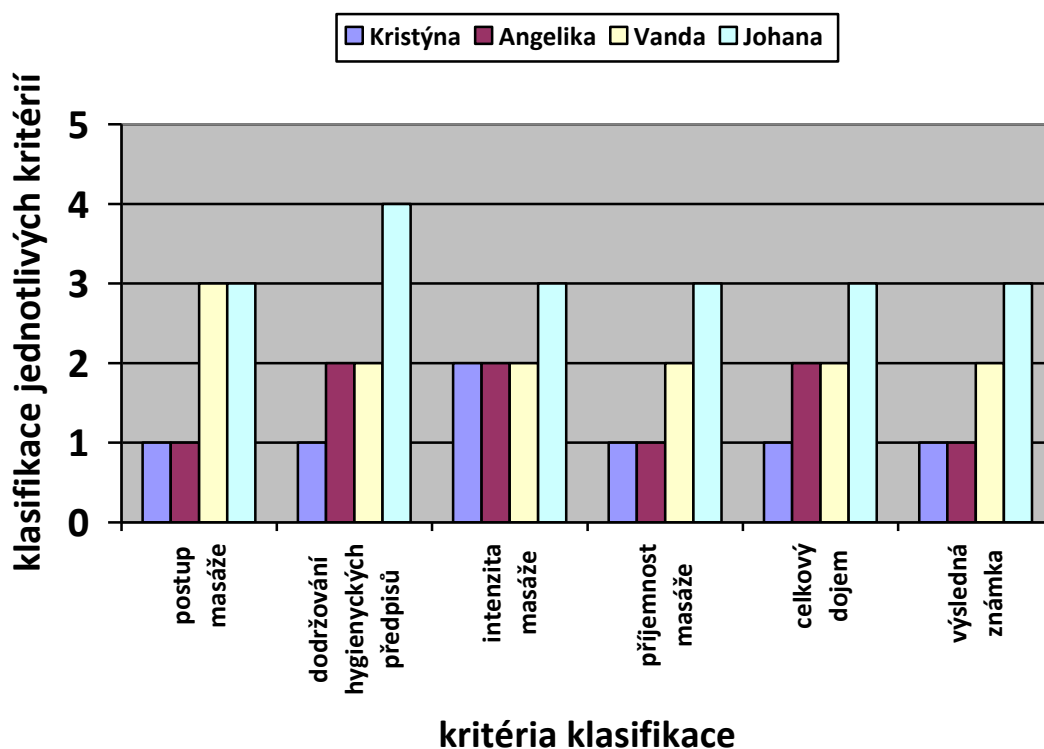
4.2.2 Hodnocení žákyň dle doporučených kritérií u kosmetické masáže

Hodnocení a klasifikace kosmetické masáže bylo provedeno v prosinci 2016 u žákyň 3. ročníku na SŠ managementu a služeb, s. r. o., v Praze.

Ve třídě, kde bylo hodnocení uskutečněno, je 11 žákyň. Žákyně byly rozděleny do tří skupin. Čtyři žákyně byly prověřovány a čtyři žákyně byly masírovány. Ostatním žákyním byla zadána samostatná práce. Tyto žákyně nebyly nyní hodnoceny. Hodnocení a klasifikace bylo prováděno na základě metody pozorování a metody „žák v roli kontrolora“, kdy masírované žákyně sdělovaly vedoucímu odborného výcviku své pocity.

Prověřované žákyně souhlasily s uvedením křestního jména v této bakalářské práci.

Graf 5: Hodnocení jednotlivých kritérií u kosmetické masáže žákyň 3.ročníku, prosinec 2016

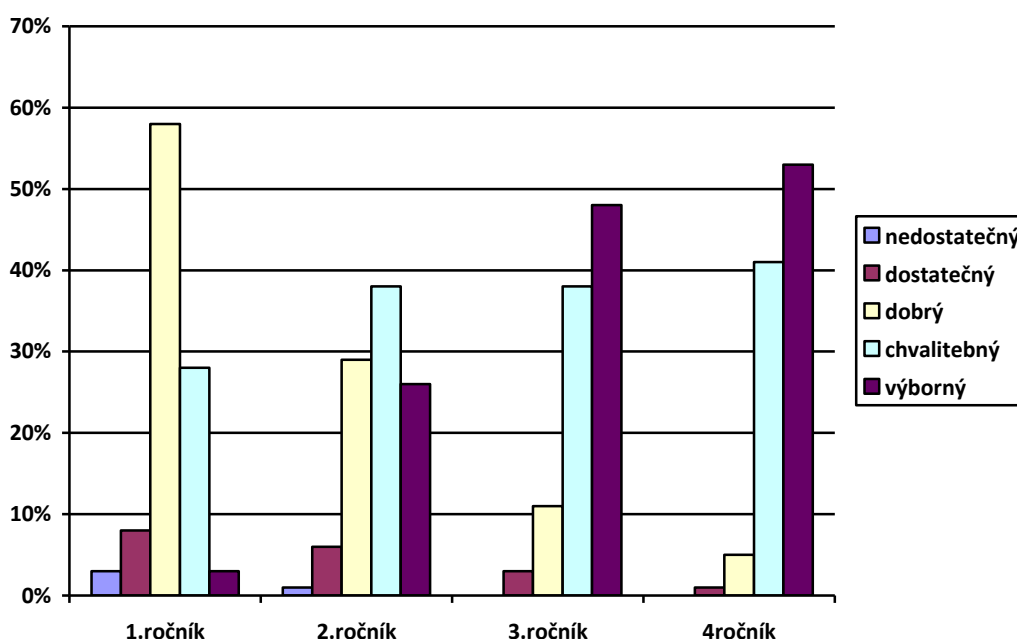

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.3 Porovnání výsledné klasifikace u kosmetické masáže v jednotlivých ročnících

Porovnání výsledné klasifikace u žákyň v jednotlivých ročnících bylo provedeno v prosinci 2016. Jednalo se o klasifikaci praktických dovedností při provádění kosmetické masáže.

Graf 6: Porovnání výsledné klasifikace u kosmetické masáže 1. - 4. ročník

Zdroj: vlastní zpracování na základě hodnocení v prosinci 2016

Při klasifikaci praktických dovedností kosmetické masáže v jednotlivých ročnících je zřejmé, jak velmi důležité je procvičování. Žákyně v nižších ročnících mají většinou „tuhé prsty“, jejich pohyby jsou nekoordinované. Postupem času si vytvářejí návyky, jejich pohyby se stávají plynulejší a jejich masáž se zdokonaluje. Ve vyšších ročnících jsou zároveň schopny vycítit reakce zákaznic a dokáží reagovat na jejich pocity. Zároveň již dokonale ovládají pracovní postup a jejich činnost se zautomatizuje. Z toho vyplývá, že klasifikace ve vyšších ročnících u kosmetické masáže má stoupající tendenci k lepšímu hodnocení, než je výsledná klasifikace v nižších ročnících, přesto že požadavek na kvalitu práce je vyšší než v nižších ročnících.

4.3 Líčení v kosmetické praxi

Mnoho dívek se zajímá o obor kosmetické služby zejména proto, že se ve věku patnácti let chtějí líbit chlapcům, neustále stojí u zrcadla a pokoušejí se o různé účesy nebo líčení. I z tohoto důvodu se děvčata rozhodnou studovat kadeřnické a některé kosmetické služby.

Líčení se žákyně učí od prvního až do čtvrtého ročníku, většinou je zařazeno na konci vyučovacího dne. Pokud přes den pracují na sobě vzájemně, je jejich povinností mít obličej odličeny.

Když poprvé žákyně nastoupí na kosmetickou praxi, vidí učitel odborného výcviku na první pohled, jak jsou upravené a nalíčené, kdo má přirozené vlohy pro líčení a kdo tento talent postrádá. Na rozdíl od kosmetické masáže není důležitá pouze manuální zručnost, ale také estetické cítění, vkus a představitost.

Líčení má široké uplatnění. Žákyně se učí denní líčení, následuje večerní líčení, ale i průřez v líčení od 20 – tých let po dnešní trendy, fantazijní líčení a v neposlední řadě bodypainting, což je malování celého těla. SŠ managementu a služeb s.r.o. se úspěšně účastnila mnoha soutěží středních škol v bodypaintingu, kde získala několikrát první místo. V přílohách této bakalářské práce přikládám fotografie některých prací žákyň, které jsem na tyto soutěže připravovala. Pokud žákyně nemají vrozený talent ke kreslení, fantazii, představitost, estetické cítění a nejsou důkladně připraveny, nemají šanci v takové soutěži uspět.

4.3.1 Prověřování praktických dovedností při líčení

Co je hezké, co romantické nebo extravagantní, co komu sluší a naopak? Toto je velmi složitá otázka. Každá žena má jiný vkus a někdy je velmi náročné některým ženám i žákyním vysvětlit, že to, jak chodí nalíčený, jim opravdu nesluší. Aby učitelka odborného výcviku mohla prověřit dovednosti při líčení, musí mít vlohy pro estetiku, jistou míru představitosti, dobrý vkus a schopnost vcítit se do druhého. Při prověřování praktických dovedností u líčení mohou využít frontální, skupinové ale i individuální formy. Nejvíce používaná a zároveň nejefektivnější metoda prověřování praktických dovedností u líčení je metoda pozorování.

4.3.2 Doporučená kritéria při hodnocení na téma: líčení

Tabulka 2: Doporučená kritéria klasifikace v odborném výcviku na téma líčení

Klasifikace	Kritéria			
	Dodržování hygienických předpisů a BZP	Čistota a kvalita práce	Využívání teoretických dovedností	Celkový dojem
výborný	Dodržuje	čistá a precizní práce	bezpečně zná	krásné líčení
chvalitebný	dodržuje s drobnými nedostatky	hezka práce mírné nedostatky	ovládá s menší jistotou	hezké s malými nedostatky
dobrý	porušuje závažněji	čistota práce není dostatečná	projevují se nedostatky	nečisté, nevýrazné či naopak výrazné
dostatečný	zásadně porušuje	práce vykazuje hrubé nedostatky	projevují se hrubé nedostatky	silně rozmazané, skvrnité
nedostatečný	Nedodržuje	neodpovídá kvalitě	neovládá	nepůsobí hezky

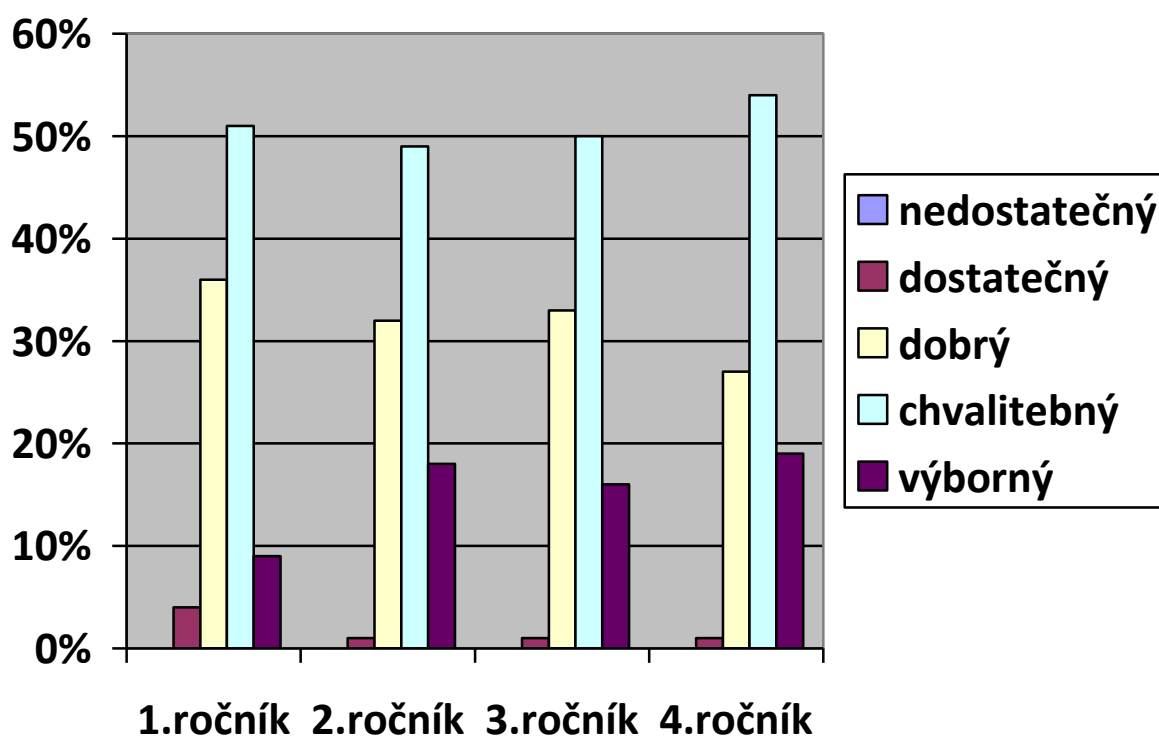
Zdroj: vlastní zpracování

4.3.3 Porovnání klasifikace u líčení v jednotlivých ročnících

Porovnání výsledného hodnocení bylo provedeno v únoru 2017 u vybraných žáků 1. – 4. ročníku. Hodnocení proběhlo na základě metody pozorování.

Graf 7: Porovnání výsledků klasifikace u líčení v různých ročnících

Zdroj: vlastní zpracování na základě hodnocení v únoru 2017

Z tohoto průzkumu vyplývá, že není velký rozdíl v klasifikaci u líčení mezi jednotlivými ročníky, jako je v předchozím hodnocení u kosmetické masáže. Nejdůležitější je přirozený talent, estetické cítění, schopnost představy, jak bude zákaznice po určitém naličení vypadat. Je potřeba při líčení brát v úvahu tvar obličeje, barvu pleti a sladit celkový vzhled. Procvičováním lze eliminovat pouze drobné nedostatky. Na základě tohoto výzkumu bych preferovala při přijímacím řízení talentové zkoušky.

4.4 Jak správně klasifikovat odlišné individuality?

Kateřina

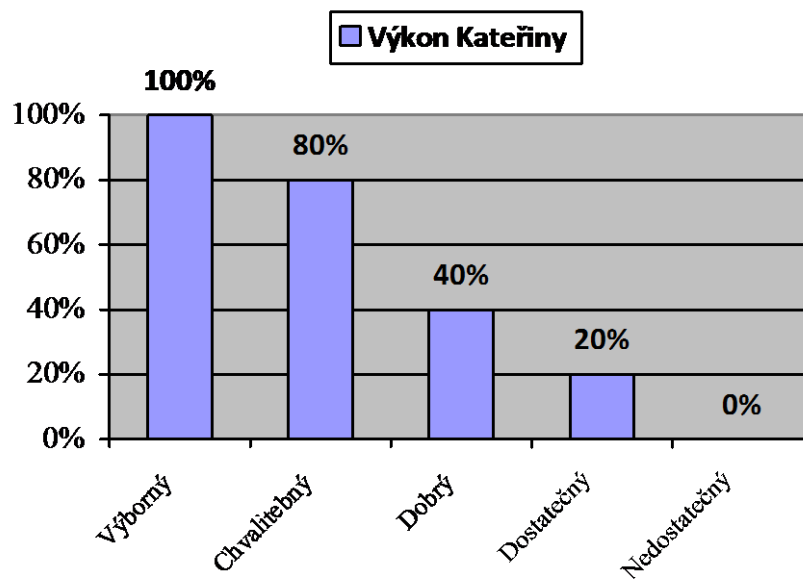
Kateřina nastoupila na naši školu do prvního ročníku na obor kosmetické služby před čtyřmi lety roku 2012. Pozorovala jsem na ní v průběhu prvního ročníku při nábízení praktických dovedností velmi výrazné změny během jednoho učebního dne, jak v chování, tak při provádění praktických činností. Chvilí byla velmi aktivní a celkem šikovná na některé činnosti, pak výrazně nesoustředěná, ruce se jí třásly, nedokázala udržet pozornost, např. masáž obličeje prováděla velmi rychlými tahy, nedokázala zpomalit. Stávalo se, že po ukončení přestávky byla naopak klidná a velmi pomalá, bylo jí zřetelně jedno, co dělá. Vyhýbala se pracovním úkonům, zatím co jindy měla neustálou potřebu vykonávat určité činnosti.

Pokud jsem Katku pochválila, bylo na ní vidět obrovské nadšení. Pokud nepracovala a byla naopak pokárána pro nezájem, velmi se jí to dotklo a pracovala ještě hůře. Bylo zřejmé, že Katka je závislá na návykových léčích. Kateřině bylo doporučeno přes prázdniny absolvovat léčbu pro závislé na návykových léčích. Poskytli jsme rodinně adresy léčeben a jednu vhodnou doporučily. Toto řešení bylo zároveň projednáno s ředitelkou školy, která se vším souhlasila. Katka se po prázdninách vrátila do druhého ročníku jako vyměněná.

Při provádění praktických činností se velmi zlepšovala, její pohyby byly plynulejší a koordinované. Při kladném slovním hodnocení ještě přidala na pracovitost a preciznost. Pokud se jí však něco nepovedlo, nebylo na místě jí kárat. Spíše bylo vhodné jí jen vysvětlit, jak by bylo možné ještě vylepšit její manuální dovednost, na co si má dávat pozor při dodržování hygieny, bezpečnosti práce, a co je potřeba si lépe osvojit ve vědomostech. Při známkování v tomto případě bylo vhodné se vždy přiklánět k lepší známce, než odpovídal její výkon.

Učitel odborného výcviku musí velmi zodpovědně zvážit, co je pro žáky dobré a zároveň musí vzít v úvahu i celý kolektiv. Katka se během čtyř let velmi hezky vypracovala a patřila mezi nejlepší žákyně v odborném výcviku. Zákaznice si ji hojně vyžadovaly a byly s ní spokojeny. Věřím, že dokáže již sama bez pomoci vést normální a spokojený život, pracovat svědomitě a kvalitně.

Graf 8: Změna výkonu Kateřiny na základě udělení známek

Zdroj: vlastní zpracování

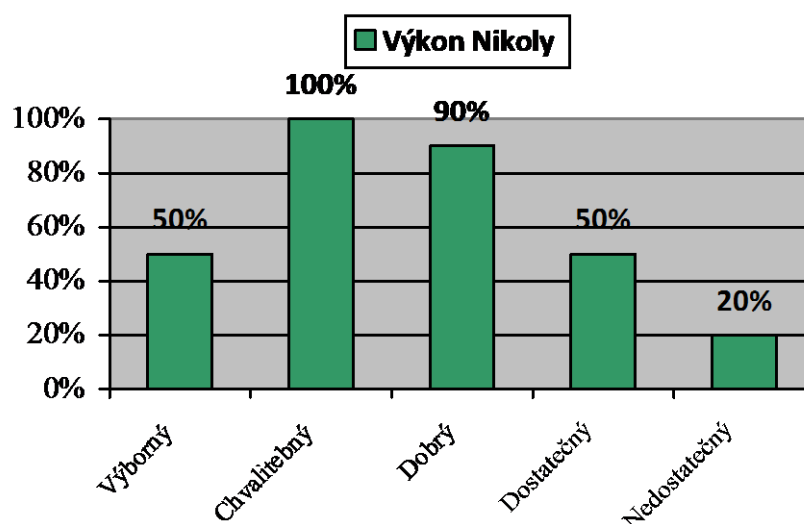
Z tohoto případu vyplývá, jak může pedagog známkováním některým žákyním velmi ublížit a jak slovní hodnocení dává obrovský smysl. Žákyně si díky slovnímu hodnocení mohou uvědomit, co se učí. Lépe pochopí, co přesně mají vylepšit ve svých vědomostech, dovednostech i návycích a zároveň jim to tolik neublíží jako známkování.

Nikola

Nikola nastoupila do naší školy na obor Kosmetické služby v roce 2013. Dívka pochází z velmi dobře situované rodiny. Je celkem zručná a nadaná, ale je potřeba, aby některé praktické dovednosti neustále vylepšovala. Není moc oblíbená ve třídě mezi spolužáky. Dává jim zřetelně najevo, že je nejlepší, má vše, na co si vzpomene a dost se nad nimi povyšuje

Nikolu jsem si vybrala pro tuto bakalářskou práci, protože je přesným opakem Katky, o které jsem již psala. Je potřeba, aby si učitelé uvědomovali, jak rozdílně žákyně mohou reagovat na základě hodnocení a jak jim může známkování pomoci, anebo naopak ublížit. Nikolu je potřeba mnohem přísněji hodnotit než Katku. Pokud Nikola dostane známku výborně, její reakce nejsou žádoucí. Dá všem spolužákům najevo, jak je nejlepší a že se nemusí již nic učit. Její výkon se okamžitě sníží. Pouze horší známka ji donutí, aby se více snažila. Nejlepší výkon podává po udělení známky chvalitebný nebo dobrý. Pokud ovšem dostane známku ještě horší, urazí se a její výkon se opět sníží. Kladu si často spoustu otázek, co je správné a co ne v oblasti hodnocení. Názorů na klasifikace je mnoho a já doporučuji hodnotit tak, aby žáci byli motivováni k většímu výkonu.

Graf 9: Změna výkonu Nikoly na základě udělení známek

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Porovnání výkonů praktických dovedností žákyň z různých škol se zaměřením na kosmetické služby

V září ve školním roce 2014/2015 přešly z konkurenční školy k nám čtyři dívky do třetího ročníku. Důvodem bylo vedení odborného výcviku. Z veřejných sociálních sítí se dozvěděly, že žákyně naší školy již ve třetím ročníku provádí kosmetiku i pedikúru již na zákaznicích, zatím co na jejich dosavadní škole se pedikúru ještě nezačaly učit. Tyto žákyně jsou velmi cílevědomé a měly pocit, že se u nás naučí mnohem víc, než na jejich dosavadní škole.

Na základě prověřování praktických dovedností těchto žákyň vím, že praktické činnosti, které již probíraly, dokáží velmi hezky uplatnit v praxi. Chybí jim ale opravdová produktivní práce, která je důležitou součástí výuky. Jejich postoje jsou nejisté, správná komunikace se zákazníky zaostává.

Rozdíl vidím ve Školním vzdělávacím programu (ŠVP), který si každá škola upravuje sama. Touto problematikou jsem se zabývala několik let a na základě pozorování zejména postojů žákyň, jsme společně s mojí kolegyní Školní vzdělávací program (ŠVP) výrazně upravily. Zjistila jsem, že hlavní rozdíl je v rozdělení učiva do jednotlivých ročníků.

Ze školních vzdělávacích programů, na většině škol v oborech kosmetické služby, jsem zjistila následující informace:

Tabulka 3: Rozdělení učiva na většině škol

Ročník	Teoretická výuka	Praxe
1. ročník	Manikúra Bezpečnost práce Desinfekce Sterilizace	žákyně nacvičují manikúru neustále vzájemně na sobě, za stálého dodržování bezpečnosti práce a dodržování hygienických předpisů.
2. ročník	Kosmetika Bezpečnost práce Desinfekce Sterilizace	žákyně nacvičují po celý školní rok kosmetiku přímo na sobě a manikúru provádějí i na zákaznicích.
3. ročník	Pedikúra Depilace Bezpečnost práce Desinfekce Sterilizace	žákyně nacvičují pedikúru a depilaci celého těla vzájemně na sobě a zároveň procvičují kosmetiku a manikúru na zákaznicích
4. ročník	Kosmetika Pedikúra Manikúra Depilace	žákyně provádějí manikúru, kosmetiku, pedikúru a depilace, na zákaznicích dodržují bezpečnost práce a hygienické předpisy.

Zdroj: ŠVP na většině škol s oborem Kosmetické služby

Tabulka 4: Rozdělení učiva na SŠ managementu a služeb s.r.o. Praha

Ročník	Teoretická výuka	Praxe
1. ročník	Manikúra Kosmetika Bezpečnost práce Desinfekce Sterilizace	žákyně nacvičují manikúru v prvním pololetí na sobě. ve druhém pololetí procvičují manikúru na zákaznicích a kosmetiku nacvičují na sobě. je kladen velký důraz na dodržování hygienických předpisů a bezpečnosti práce
2. ročník	Pedikúra Depilace Bezpečnost práce	žákyně v prvním pololetí nacvičují pedikúru a depilaci celého těla a zároveň provádějí kosmetiku a manikúru od začátku školního roku na zákaznicích. pedikúru na zákaznicích provádějí již od druhého pololetí tohoto ročníku.
3. ročník	Kosmetika Pedikúra, Manikúra Depilace Bezpečnost práce	žákyně provádějí veškeré služby na zákaznicích. jako učitelka odborného výcviku každou jejich činnost neustále kontrolují. diskutují s nimi a zároveň se dotazují, např. proč zvolili tento postup, masku atd.
4. ročník	Obsluha zákazníků	žákyně provádějí samostatně veškerou činnost na zákaznicích. pracují pod neustálým dozorem ze strany učitele odborného výcviku. pokud není opravdu nutné, nezasahují jim do jejich samostatné práce.

Zdroj: ŠVP. SŠ managementu a služeb s.r.o. Obor vzdělání Kosmetické služby.
69-41-L/01

Při prověřování praktických dovedností dívek, které absolvovaly výuku na různých školách, zjišťují různé odlišnosti.

Žákyně z jiných škol jsou připravené, co se týče praktických dovedností, ale nemají mnoho zkušeností se zákazníky. Jejich postoje a komunikace se zákazníky jsou nedostatečné. Ještě ve čtvrtém ročníku spoléhají na pomoc učitele odborného výcviku. Pokud začnou pracovat se zákazníky až ve čtvrtém ročníku, nedokáží si správné postoje k zákazníkovi upevnit během výuky. Neznají důležité skutečnosti jako je např. vyplňování pokladních bloků a stydí se klientek zeptat na důležité skutečnosti, které jsou pro výkon služby podstatné.

5 Zhodnocení výsledků

Svým zjišťováním jsem dospěla k následujícím závěrům:

V teoretické části práce jsem shromáždila pojmy z dané oblasti. Týkaly se vzdělávacího systému, cílů vzdělávání, kompetencí a uplatnění absolventa, jeho dovedností, byly charakterizovány formy vyučování, metody a způsoby prověřování a hodnocení.

V praktické části jsem se zaměřila na vlastní prověřování, hodnocení a klasifikaci praktických dovedností, a to u kosmetické masáže a líčení. Porovnávala jsem také výkony praktických dovedností žákyň z vybrané školy a žákyň, které na ní nastoupily z jiných škol stejného zaměření. Výsledky byly prezentovány v podobě tabulek, grafů a slovních komentářů. Výsledky a doporučení jsou uvedeny v samostatné kapitole.

Při prověřování kosmetické masáže jsem dospěla k názoru, že je vhodná kombinace několika metod. Důležité jsou poznatky přímého doteku na kůži, kdy nejvíce doporučuji metodu „žák v roli instruktora“. Žákyně zde masíruje učitelku odborného výcviku. Přesto, že tato metoda s sebou přináší řadu nevýhod, které uvádím v bakalářské práci, domnívám se, že je tato metoda nejvíce objektivní.

Při prověřování líčení doporučuji metodu pozorování. Vystihuje všechny požadavky, které je potřeba znát k závěrečnému hodnocení.

K hodnocení a klasifikaci je vhodné využívat doporučená kritéria, která na základě prověřování kosmetické masáže a líčení navrhuji v samostatné kapitole.

Při srovnávání výsledků hodnocení jednotlivých ročníků u kosmetické masáže a líčení byly zjištěny různé odlišnosti.

Zatím co u kosmetické masáže je podstatné procvičování, čímž se kosmetická masáž zdokonaluje, u líčení je velmi důležité mít vlohy pro estetiku, přirozený talent, a velkou představivost.

Při klasifikaci odborného výcviku zdůrazňuji, jak podstatné je zároveň slovní hodnocení. Žákyně si pouze na základě slovního hodnocení mohou uvědomit, jakých

chyb se při vykonávání praktických dovedností dopouštějí. Hodnocení musí žákyně motivovat a vést ke zlepšení výkonů.

Ráda bych také zdůraznila příběh Kateřiny, kdy nesprávným a necitlivým přístupem některých pedagogů je možné žákyni zničit celý život! Tímto také poukazují, jak rozdílné mohou být reakce žákyň na hodnocení. Zatím co žákyni Kateřinu hezké známky motivují k lepšímu výkonu, Nikola naopak nabývá pocit, že se již zlepšovat nemusí.

V úplném závěru poukazují, jak je podstatné vytvořit si vhodný školní vzdělávací program, aby jednotlivé školy co nejlépe naplňovaly cíle vzdělávání.

6 Závěr

Téma mé práce, tj. rozbor prověřování hodnocení a klasifikace praktických dovedností v předmětu odborný výcvik je v současné době velmi aktuální a důležité. Zároveň je potřeba upozornit, že je rovněž velmi subjektivní. Názory renomovaných autorů, ze kterých jsem při zpracování v teoretické části své práce vycházela, toto potvrzují. Ve většině se autoři při hodnocení shodují, ale někdy nalézáme i opačné názory a stanoviska na danou problematiku. Při zpracování své práce, jsem se setkala s několika návrhy a pohledy, jak prověřovat, hodnotit a klasifikovat praktické dovednosti v odborném výcviku.

Důsledné prověřování hodnocení a klasifikace ze strany učitele odborného výcviku je podstatné zejména proto, aby každá absolventka získala uplatnění na trhu práce, využívala klíčové a odborné kompetence, což vede k celkovému rozvoji osobnosti.

Z tohoto důvodu je nezbytné, aby každý učitel odborného výcviku vedl žáky k odbornosti a k vykonávání kvalitní práce.

Odpovídajícího výsledku vzdělávání může být dosaženo pouze tehdy, pokud jsou zvoleny efektivní metody vyučování v odborném výcviku a jsou zvoleny správné metody prověřování, hodnocení a klasifikace.

Výzkumu metod prověřování, hodnocení a klasifikací, je věnována praktická část práce, z čehož vyplývá závěrečné doporučení.

Tato bakalářská práce mi přinesla řadu nových pohledů a poznatků na způsoby hodnocení práce žákyň při činnostech v kosmetických službách a pevně věřím, že jejich zveřejněním mohou dále inspirovat zkušené, ale zejména nezkušené učitele odborného výcviku v uvedené oblasti činnosti.

7 Seznam použitých zdrojů

1. ČÁBALOVÁ, D. *Pedagogika*. Grada Publishing, a.s., 2011. 272 s. ISBN 978–80–247–2993–0.
2. ČAPEK, R. *Třídní klima a školní klima*. Vyd. 1. Praha: Grada 2010. 328 s. ISBN 978–80–247–2742–4
3. ČÍHALOVÁ, E. – MAYER, I. *Klasifikace a slovní hodnocení*. Agentura Strom, 1997. ISBN 80–901954–6–6.
4. DRAHOVZAL, J. – KILIÁN, O. – KOHOUTEK, R. *Didaktika odborných předmětů*. Brno: Paido, 1997. ISBN 80–85931–35–4.
5. GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno: Paido, 1996. 132 s. ISBN 80–85931–15X
6. HENDL, J. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999, 273 s. ISBN 382–230–97
7. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, 265 s. ISBN 978–80–247–1369–4.
8. KLINGORA, Z. – VOLNÝ, J. *Organizace a vedení výuky učňů v praktické přípravě*. Olomouc: Fortuna, 1994. 96 s. ISBN 80–7168–158X.
9. KŘÍŽ, E. *Didaktika praktického vyučování pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory*. Textová studijní opora. Praha: IVP ČZU v Praze, 2012. 64 s. ISBN 978–80–213–2302–5.
10. Macháčková, K. – Vyskotová, J. *Jemná motorika* Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 176 s. ISBN 978–80–247–4698–2
11. MILLER, I. – NĚMEJC, K. *Evaluaace ve vzdělávání*. Textová studijní opora. Praha: IVP ČZU v Praze, 2014. 78 s. ISBN 978–80–213–2455–8.
12. MILLER, I. – SLAVÍK, M. *Oborová didaktika pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory: textová studijní opora – součást modulu řízeného samostudia pro učitelství odborných předmětů*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2006. 11 ISBN 80–213–1549–0.

13. PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 1. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978–80-7184–569-0.
14. PRŮCHA, J. – WALTEROVÁ, E. – MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80–7178-029–4.
15. SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole*. Praha: Portál, 1999. 192 s.
ISBN 80–7178-262–9
16. ŠVP SŠ managementu a služeb s.r.o. Obor vzdělání Kosmetické služby. 69–41-L/01
17. Vališová, A. – Kasíková, H. *Pedagogika pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Grada 2011. 456 s. ISBN 978–80-247–4698-2

Internetové zdroje

NÚV. RVP. [online]. [cit. 25.11 2016]. Dostupné z:

<http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP%206941L01%20Kosmeticke%20sluzby.pdf>

Střední škola managementu a služeb. [online]. [cit. 5.01 2017]. Dostupné z:
sousos.cz/obory-ss/kosmeticke-sluzby.

8 Přílohy

8.1 Příloha č. 1

Obrázek 1: Salon Erika

Obrázek 2: Salon Erika

Obrázek 3: Salon Erika

8.2 Příloha č. 2

Obrázek 4: Školní salon

Obrázek 5: Školní salon

Obrázek 6: Školní salon

8.3 Příloha č. 3

Obrázek 7: Bodypainting

Obrázek 8: Bodypainting

Obrázek 9: Bodypainting

